

**Акредитація освітніх програм
у 2022-2023 навчальному році:
підсумки, проблеми, шляхи
вдосконалення системи
забезпечення якості освіти**

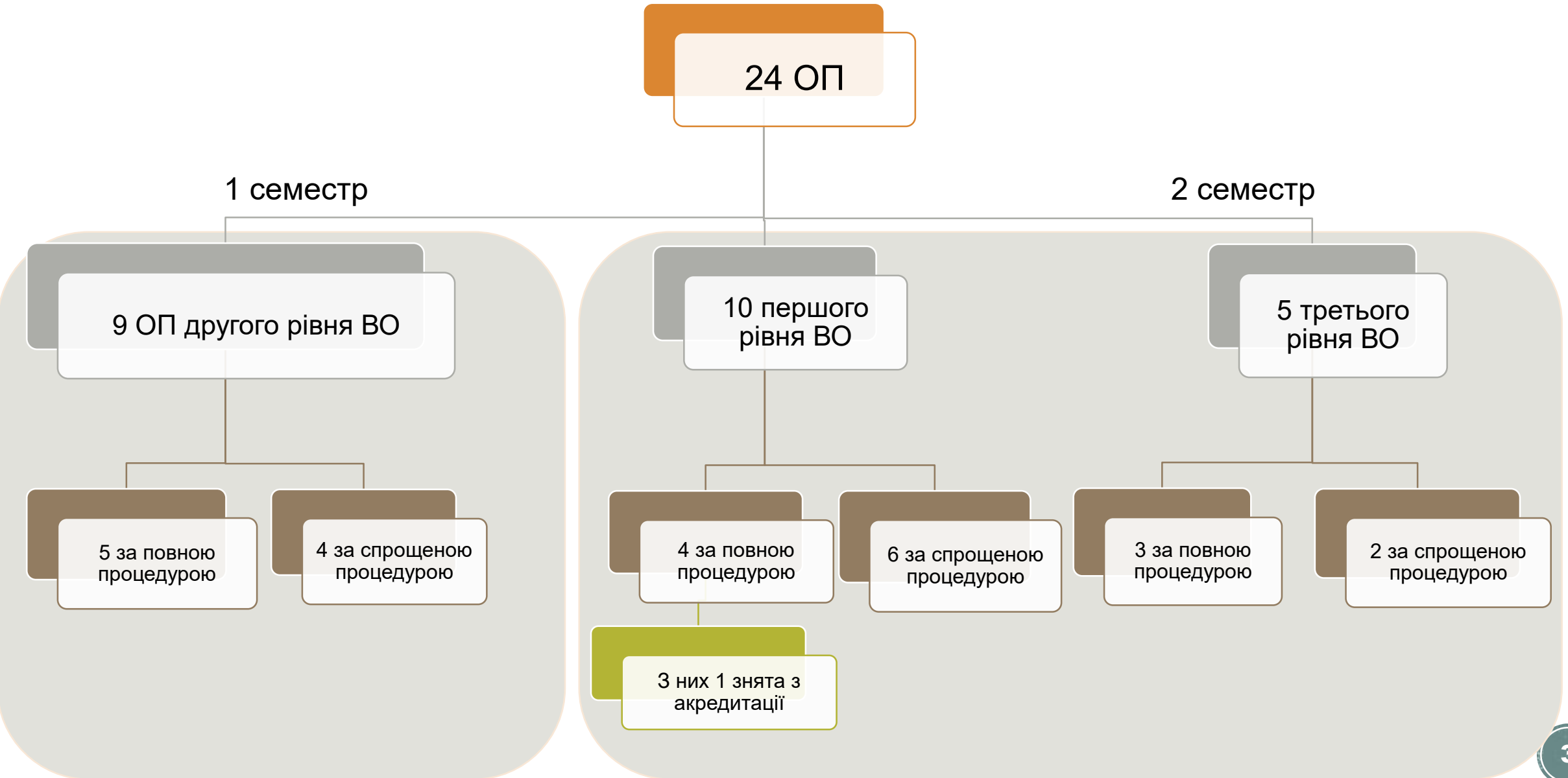

Підсумки

Акредитаційні експертизи ОП 2022-2023 н.р.

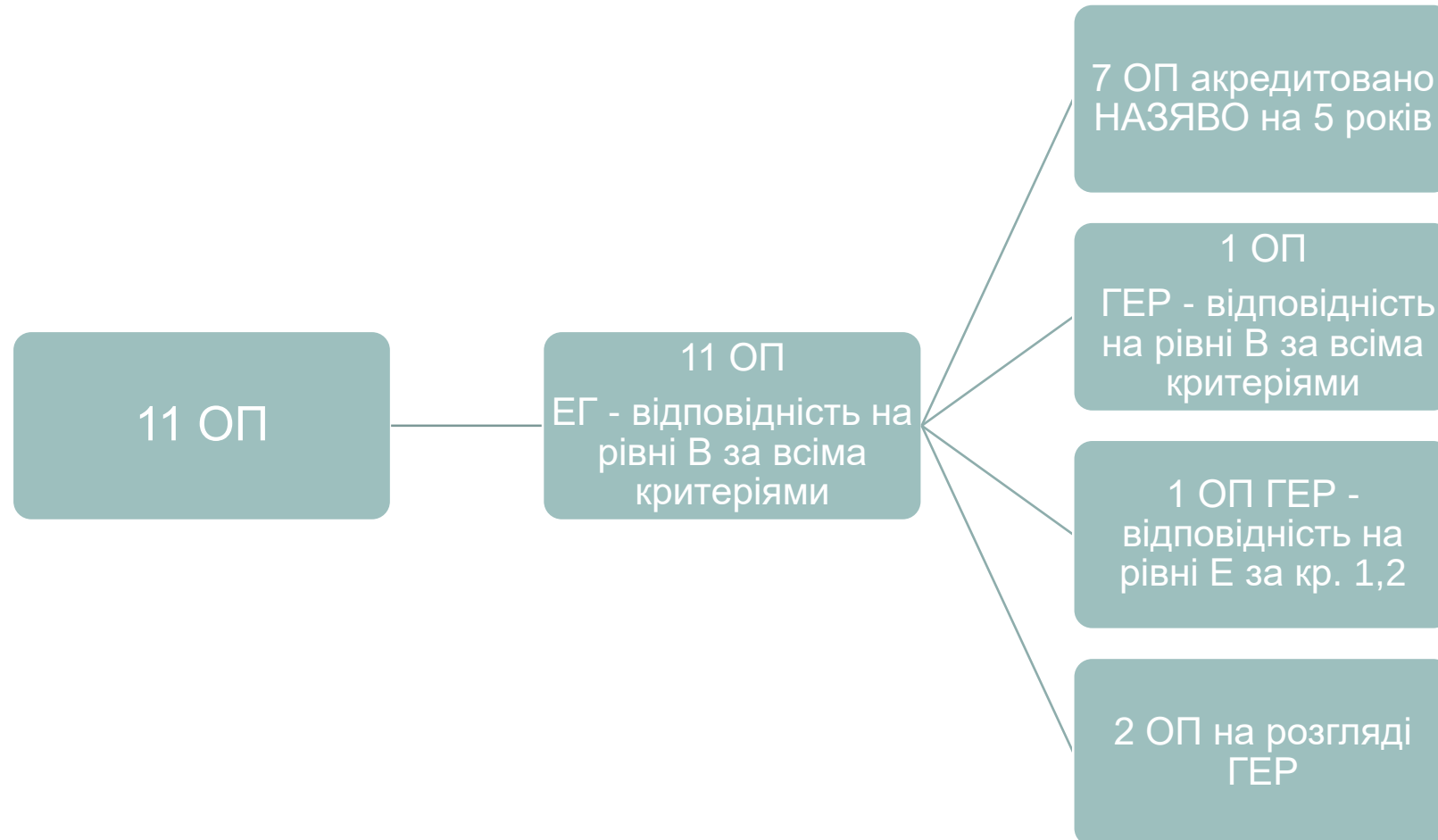
ОП, що проходили акредитацію за повною процедурою

ОП	Рівень ВО	Кафедра	Оцінка ЕГ	Оцінка ГЕР	Рішення НАЗЯВО
Двигуни внутрішнього згорання	Другий	Двигуни внутрішнього згорання	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до 01.07.2028
Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання	Другий	Будівельних і дорожніх машин	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до 01.07.2028
Автоматизоване управління технологічними процесами	Другий	Автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до 01.07.2028
Облік і оподаткування	другий	обліку і оподаткування	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до 01.07.2028
Електромобілі та енергозберігаючі технології	другий	Автомобільної Електроніки	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до 01.07.2028
Автомобільний транспорт	перший	Технічної експлуатації і сервісу автомобілів ім. проф. М.Я. Говорущенка	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до
Геодезія та землеустрій	перший	Проектування доріг, геодезії і землеустрою	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	Акредитація до
Енергетичне машинобудування	перший	Двигунів внутрішнього згорання	Кр. 1-9: В		
Мости і транспортні тунелі	перший	Мостів, конструкцій і будівельної механіки	Знята з акредитації		
Комп'ютерні науки	третій	Комп'ютерних технологій і мехатроніки	Кр. 1-9: В	Кр. 1-2: Е Кр. 3-10: В	
Галузеве машинобудування	третій	Будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова	Кр. 1-9: В	Кр. 1-9: В	
Енергомашинобудування	третій	Двигунів внутрішнього згорання	Кр. 1-9: В		

ОП, що проходили акредитацію за спрощеною процедурою та отримали умовну акредитацію строком на один календарний рік

	ОП	Рівень ВО	Кафедра
1	Матеріалознавство	другий	Технології металів та матеріалознавства
2	Автомобілебудування	другий	Автомобілів
3	Технологія виробництва будівельних та дорожньо-будівельних матеріалів і виробів	другий	Технол. дорожньо-будів. матеріалів і хімії
4	Автомобільні дороги та аеродроми	другий	Будівництва та експлуатації автомобільних доріг
5	Електромобілі та автомобільна електроніка	перший	Автомобільної електроніки
6	Автомобілебудування	перший	Автомобілів ім. А.Б. Гредескула
7	Автомобільні дороги та аеродроми	перший	Будівництва та експлуатації автомобільних доріг
8	Підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання	перший	Будівельних і дорожніх машин
9	Економіка	перший	Економіки і підприємництва
10	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	перший	Економіки і підприємництва
11	Екологічна безпека	третій	Екології
12	Будівництво та цивільна інженерія	третій	Мостів, конструкцій і будівельної механіки

Результати акредитацій за повною процедурою

Узагальнені зауваження та рекомендації ЕГ та ГЕР

Звіти ЕГ та ГЕР за результатами акредитаційних експертиз ОП було проаналізовані. Узагальнені надані зауваження та рекомендації.

Проведена робота з врахування наданих рекомендацій

Рекомендації ЕГ та ГЕР	Проведені корегування
Привести всі дисципліни вільного вибору до єдиного обсягу.	Гарантами проводиться відповідна робота під контролем навчального відділу.
Проводити регулярні опитування академічного персоналу	Відділом АСЯН розроблено анкету викладача, яка буде впроваджена при наступному анкетуванні.
Обмеження можливості здобувачів щодо визнання їх РН отриманих в неформальній/інформальній освіті починаючи з дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. ЕГ радить прибрати це обмеження для здобувачів-магістрів до кінця навчального року.	Розроблена нова редакція стандарту «Порядок визнання результатів навчання, що отримані в неформальній та інформальній освіті» відповідно до затвердженого МОН Порядку Визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022), в якому виключено зазначені обмеження.
Покращити інформування здобувачів та представників студентського самоврядування щодо академічної доброчесності	1. В університеті запроваджений і проводиться тиждень Академічної доброчесності 2. Працює група сприяння академічній доброчесності, яка веде сторінку «Академічна доброчесність» де надається актуальна інформація та анонси на події з питань академічної доброчесності.

Проведена робота з врахування наданих рекомендацій

Рекомендації ЕГ та ГЕР	Проведені корегування
Стандарт ЗВО СТБНЗ 57.1-01:2017 щодо структури кваліфікаційної роботи містить визначення, що були виключені з вжитку і відповідно, таким чином, можуть вважатися неактуальними (дипломна робота магістра замість кваліфікаційна робота магістра).	Зміни у стандарт внесені. У тексті Стандарту слова "дипломна робота" у всіх відмінках і числах замінено словами "кваліфікаційна робота" згідно із наказом 122 по ХНАДУ від 09 грудня 2022
Залучати до періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості здобувачів та органи студентського самоврядування, роботодавців Включити здобувачів та роботодавців в проектній групі	Внесені зміни до стандарту СТБНЗ-82.1-01:2021 «Проектні групи з розробляння і запровадження освітніх програм та групи забезпечення спеціальностей» враховуючі рекомендації. Стандарт приведено у відповідність до діючих Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, зокрема вилучено поняття «групи забезпечення спеціальності».
Невідповідність обсягу самостійної роботи в межах ОК, визначеного у Положенні про організацію освітнього процесу в ХНАДУ та у СТБНЗ 51.1-02:2020 «Про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ХНАДУ».	Внесено відповідні зміни до СТБНЗ 51.1-02:2020 «Про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ХНАДУ» та прибрано неактуальну норму обсягу СР від 1/3 до 2/3 загального обсягу.

Пропозиції до покращення

Рекомендації	Пропозиції до покращення
Оновити літературні джерела програми фахового вступного випробування, в силабусах, збільшити перелік іноземних джерел на англійській мові.	Рекомендовано прийняти до виконання кафедрам та переглянути програми вступних випробувань, робочі програми, силабуси, методичні матеріали до курсів в частині переліку рекомендованих джерел. Враховуючи: вимоги до рекомендованої літератури в силабусах, робочих програмах та програмах фахових вступних випробувань; методичних матеріалах до курсів: 1) термін видання не може перевищувати 10 років. 2) включення іноземних джерел та власних напрацювань викладача. 3) неприпустимість використання джерел мовою держави-агресора або держави-окупанта в освітньому процесі відповідно до: - закону "Про забезпечення функціонування української мови як державної» (у редакції 07.2022), - проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо заборони використання джерел інформації мовою держави-агресора або держави-окупанта в освітніх програмах, в науковій та науково-технічній діяльності - ч.3 ст. 111 Кримінального Кодексу України (<i>Викладання предметів російською мовою у всіх закладах освіти нашої країни може кваліфікуватися впровадженням стандартів освіти держави-агресора підпадає під колабораційну діяльність</i>)
Перенесення з блоку вибіркового до блоку нормативних дисципліни ОК Іноземна мова	Рекомендовано гарантам врахувати при перегляді ОП

Пропозиції до покращення

Рекомендації

Покращити інформування здобувачів та представників студентського самоврядування щодо

- процедури звернення при виникненні конфліктних ситуацій
- можливості та переваги міжнародної академічної мобільності
- можливості визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, інших ЗВО
- діяльність Наукового товариства
- процедуру повторного складання іспитів та заліків

На сайті ЗВО у розділі “Міжнародна діяльність” рекомендується актуалізувати інформацію стосовно діючих міжнародних програм, міжнародних стипендій та грантів, умови участі здобувачів у програмах академічної мобільності.

Оприлюднення результатів громадських обговорень проєкту ОП у вигляді таблиці з пропозиціями та зауваженнями від стейкхолдерів. Зберігання проєктів ОП та пропозицій стейкхолдерів на сайті за попередні роки.

Пропозиції до покращення

Рекомендовано:

1. посилити роботу кураторів з групами щодо інформування здобувачів права права та можливості та наявної нормативної бази ХНАДУ.
2. посилити роботу студентського самоврядування в напрямленні інформування, особливо здобувачів перших курсів, щодо їх прав та можливостей.

Рекомендовано: прийняти до відома міжнародному відділу

Рекомендовано прийняти до відома кафедрам

Пропозиції до покращення

Рекомендації ЕГ та ГЕР	Пропозиції до покращення
Скоригувати термінологію в ОП та НП 2023/2024 н.р., зокрема замінити “Державна атестація” на “Атестація”, “Державна екзаменаційна комісія” на “Екзаменаційна комісія”	Рекомендовано: прийняти до відома кафедр, гарантам
Допрацювати силабуси ОК, де передбачене виконання курсової чи розрахунково-графічної роботи, додавши в них порядок оцінювання захисту відповідних робіт .	Рекомендовано: прийняти до відома кафедр, гарантам та викладачам дисциплін
Зміст ОК в силабусах та робочих програмах (теми занять) має відповідати заявленим ПРН та предмету дисципліни. В ОП та НП переглянути і узгодити форми контролю в документах	Рекомендовано: прийняти до відома кафедр, гарантам та викладачам дисциплін
Наявність на одній сторінці офіційного сайту ХНАДУ двох закладок «Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладах освіти» та «Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладах освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)» з однаковим вмістом матеріалів.	Рекомендовано: уповноваженому з питань запобігання та виявлення корупції розглянути зауваження та внести корективи.
Впроваджувати інформування здобувачів щодо можливостей та критеріїв оцінювання результатів, отриманих у неформальній освіті, зокрема шляхом внесення відповідної інформації до силабусів дисциплін.	Рекомендовано: прийняти до відома кафедр, гарантам та викладачам дисциплін

Пропозиції до покращення

Рекомендації ЕГ та ГЕР	Пропозиції до управлінських рішень
Впровадити систематичні опитування представників зацікавлених сторін, а також провести роз'яснювальну роботу з рецензентами щодо необхідності критичного осмислення ОП, що надається для аналізу, з метою формування дієвих пропозицій і зауважень задля подальшого підвищення якості реалізації цієї ОНП.	Рекомендовано прийняти до відома гарантам та завідувачам кафедр
Необхідно активізувати комунікації зі стейкхолдерами та роботодавцями щодо формування пропозицій для покращення ОНП та організації проведення занять; покращити механізм взаємодії зі здобувачами щодо формування пропозицій для покращення ОП.	Рекомендовано прийняти до відома гарантам та завідувачам кафедр
Узгодити графік навчального процесу та навчального плану	Рекомендація прийнята до відома навчальним відділом та проводиться відповідна робота

Рекомендації до обговорення

Рекомендації ЕГ та ГЕР	
Розширити практику перевірки письмових робіт (курсівих робіт) на унікальність	
Розробити та впровадити нормативні документи, що будуть регулювати систему матеріальних та нематеріальних заохочень, наприклад «Положення про стимулювання діяльності викладачів» тощо	
Розглянути можливість відміни подвійної конвертації оцінок та перехід одразу на оцінювання за 100 бальною шкалою.	
Розширити кількість показників, включених до формування рейтингу викладача, додавши до них показники професійної майстерності	
Розробити версії офіційного сайту та навчального сайту для осіб з особливими потребами	
При розробці Правил прийому уточнити зміст співбесіди з іноземної мови.	
Розробити електронні засоби відображення динамічних показників оцінювання освітніх компонент (електронний журнал)	

Рекомендації до обговорення

Рекомендації ЕГ та ГЕР

Оформити власні кабінети здобувачів третього рівня, де б відображалися всі його публікації з процентом унікальності.

Виокремити окремим розділом або окремим положенням чітко описану процедуру повторного проходження контрольних заходів з відповідним прикладом заяви

Для аспірантів денної та вечірньої форм заняття проводяться одночасно, причому в денний час. Це створює проблеми з відвідуванням занять працюючим аспірантам ВФ. ЕГ рекомендує робити окремі розклади.

Перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці має здійснювати комісія на чолі декана факультету. Для погодження цього питання ЗВО розробити відповідне «Положення...».

Сильні сторони, що були відмічені ЕГ (інституційні)

- Застосування інформаційного ресурсу та мобільного додатку МКР із актуальним розкладом занять та посиланнями на заняття
- Ефективна система внутрішнього забезпечення якості освіти. Готовність ЗВО враховувати зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій;
- Механізм отримання думок стейкхолдерів за допомогою цифрового анкетування з подальшою обробкою та оприлюдненням
- Наявність різнопланових заходів щодо популяризації академічної доброчесності
- Функціонування психологічної та юридичної служби
- Матеріальне заохочення НПП, які публікують праці у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science
- Вибір індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється з глобального, загальноуніверситетського каталогу
- Доступність і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання

Сильні сторони, що були відмічені ЕГ (інституційні)

- Якісно прописана процедура кадрового добору НПП, яка прийнята на рівні внутрішнього Стандарту.
- Ефективне використання сучасних ІТ-технологій для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної підтримки здобувачів освіти.
- Реакція адміністрації ЗВО та групи забезпечення ОП на виклики війни (враховуючи локацію ЗВО): створення постійно діючих координаційних центрів (представництв ЗВО) в інших областях України, як результат збільшення набору студентів; використання в навчальному процесі навчального сайту ХНАДУ (на платформі MOODLE), на якому наповнені ОК різним навчальним матеріалом, і, окрім презентацій лекційних, лабораторних, практичних занять, методичного матеріалу та іншого, наповнені на 100 % відео матеріалами, які здобувач освіти може продивитися в зручний для себе час.
- Чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання.
- Якісна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів.
- Високий рівень прозорості та публічності нормативних документів

Проблемні аспекти

Силабуси/РП, програми фахових вступних випробувань

Обізнаність здобувачів щодо прав, можливостей та обов'язків

Процедури громадського обговорення

Регулярність анкетування заінтересованих сторін

Академічна мобільність, неформальна освіта, дуальна освіта, участь здобувачів у наукових проєктах та міжнародних програмах

Шляхи вдосконалення системи забезпечення якості освіти

1. Перегляд силабусів/РП та програм фахових вступних випробувань

- Силабуси/РП та програми фахових вступних випробувань мають регулярно переглядатися викладачами
- Перелік рекомендованих джерел має містити джерела рік видання яких не більше 10 років, мова – українська або англійська, неприпустимість використання інформаційних ресурсів з російським доменом .ru
- Форми контролю мають відповідати ОП та НП
- ПРН та компетентності мають відповідати матриці яка наведена в ОП останньої затвердженої редакції
- ПРН, що закріплені за дисципліною мають набуватися – мають бути відповідні теми занять
- Розподіл годин має відповідати навчальному плану останньої затвердженої редакції
- Зміст дисципліни має відповідати сучасним тенденціям розвитку предметної області дисципліни
- Має включати критерії оцінювання щодо всіх форм оцінювання що передбачені дисципліною, в тому числі і щодо курсових робіт
- Зміст програми фахових вступних випробувань враховувати особливості освітньої програми

2. Покращення інформування здобувачів щодо прав та обов'язків

- Посилити роботу кураторів з групами щодо інформування здобувачів про права та можливості (неформальна освіта, академічна мобільність, міжнародні програми та конференції), обов'язків (академічна доброчесність) та наявної нормативної бази ХНАДУ (вирішення конфліктних ситуацій). Включити дані питання до тем кураторських годин
- Посилити роботу студентського самоврядування в напрямленні інформування, особливо здобувачів перших курсів, щодо їх прав та можливостей.
- Проведення семінарів для студентського самоврядування та студентського активу в рамках «Школи якості ХНАДУ»
- Подальше проведення інформаційних заходів в рамках «Тижня академічної доброчесності»

3. Дотримання внутрішніх процедур розробки та перегляду ОП

- Проведення громадського обговорення відповідно до СТБНЗ-81.1-01:2021 «Розробка, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм» та висвітлювати їх результатів на сайті
- Проведення регулярного щорічного опитування заінтересованих сторін відповідно до СТБНЗ-86.1-01:2021 Організація і проведення опитувань стейкхолдерів
- Врахування побажань всіх заінтересованих сторін, тенденцій розвитку галузі та спеціальності, потреб ринку праці та регіонального контексту
- Оприлюднення (зберігання) проєктів ОП на інформаційному сайті з зазначенням термінів прийняття рекомендацій

4. Дотримання вимог при проектуванні та перегляді ОП

- Перевірити термінологію в ОП та НП (замінити “Державна атестація” на “Атестація”, “Державна екзаменаційна комісія” на “Екзаменаційна комісія”)
- Назви практик мають відповідати СТБНЗ 52.1-02:2020 Про організацію практики здобувачів вищої освіти ХНАДУ
- Розподіл аудиторного та самостійного навантаження має відповідати вимогам СТБНЗ 7.1-01:2019 Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ
- Навчальний план має повністю відповідати ОП (форми оцінювання та кількість кредитів ОК, тощо)

5. Професійний розвиток науково-педагогічних працівників

- Розширення міжнародної співпраці (міжнародні програми та гранти, стажування, участь у міжнародних конференціях)
- Викладач має відповідати дисципліні. Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації НПП освітньому компоненту визначається відповідно до **пункту 37** цих Ліцензійних умов
- НПП, які забезпечують освітній процес, повинні мати **не менше чотирьох** досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 цих Ліцензійних умов.
- Непереривне підвищення кваліфікації в напрямках вдосконалення педагогічної майстерності та професійного спрямування

6. Розширення можливостей для здобувачів

- Залучення здобувачів до наукової роботи кафедр
- Розвиток програм подвійних дипломів
- Розширення академічної мобільності здобувачів
- Впровадження практики зарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті
- Залучення здобувачів до участі у міжнародних програмах та конференціях
- Підвищення публікативної активності здобувачів третього рівня вищої освіти

7. Постакредитаційний моніторинг – вимога найближчої перспективи

- Одним з критерієм якості на ОП є **безперервна робота над вдосконаленням ОП**. Моніторинг якості ОП не обмежується акредитацією та не завершується після успішного її проходження.
- При наступній акредитації, гарант, при заповненні відомостей самооцінювання ОП, зокрема має продемонструвати, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми (**підкритерій 8.6**).
- Вдосконалення ОП, співпраця зі стейкхолдерами, тощо та відповідна документація всіх процесів мають проводитися безперервною та регулярною. Проводяться громадське обговорення ОП, обговорення на засідання кафедри, раді факультету, тощо, опитування заінтересованих сторін (здобувачі, випускники, роботодавці) результати якого документуються та враховуються при перегляді ОП.
- 24 травня 2022 року Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти представило проєкт Національного плану дій зовнішнього забезпечення якості вищої освіти на 2022-2023 роки. Одним з пріоритетних заходів відповідно до плану є розробка законодавчих змін стосовно можливості проведення пост акредитаційного моніторингу. **Постакредитаційний моніторинг** – оцінювання органом, що прийняв рішення про акредитацію, виконання наданих за результатами акредитації рекомендацій та/або подальшого виконання критеріїв акредитації. Відповідні пропозиції були внесені у **проєкт Закону України від 04.10.2022 № 8095** Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення якості вищої освіти. У разі виявлення під час постакредитаційного моніторингу порушень забезпечення якості вищої освіти, визначених положенням про акредитацію ОП, НАЗЯВО має право скасувати рішення про акредитацію відповідної освітньої програми."

Пропозиція: звітування кафедри щодо врахування зауважень та рекомендацій ЕГ та ГЕР

- Після винесення рішення НАЗЯВО, відділ АСЯН готує картку «Рекомендації та зауваження за ОП» на основі результатів акредитаційної експертизи (колонка 1).
- Через два роки після акредитації, гарант ОП готує відповідь щодо врахування зауважень та рекомендацій наданих під час акредитації або обґрунтування не врахування (колонка 2, на рівні ОП та кафедри).

Зауваження та рекомендації ЕГ та ГЕР	Яким чином враховано, або обґрунтування не врахування
Інституційні (на рівні університету)	
На рівні ОП та кафедри	

«Школа якості ХНАДУ»

- Мета: надати роз'яснення на актуальні питання щодо якості навчання, консультативну підтримку учасникам освітнього процесу.
- Школа якості ХНАДУ – це комплекс заходів, для окремих груп учасників освітнього процесу, які розділені на цикли (для гарантів ОП, науково-педагогічних працівників, студентського активу) та методичні семінари.
- Започатковано та проводиться відділом АСЯН